

Sygn. akt: I C 321/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 lutego 2023 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Suchecki
Protokolant:	sekretarz sądowy Małgorzata Bycka

po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 2023 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.

przeciwko I. M. (1)

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej I. M. (1) na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę **1.310.616,82 zł** (jeden milion trzysta dziesięć tysięcy sześćset szesnaście złotych 82/100) wraz:

- z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości podwójnego oprocentowania umownego wynoszącego 2% w stosunku rocznym, liczonymi od kwoty 1.053.792,18 zł (jednego miliona pięćdziesięciu trzech tysięcy siedmiuset dziewięćdziesiąt dwóch złotych 18/100) od dnia 30 listopada 2020 r. do dnia zapłaty,

- z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 256.809,41 zł (dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy osiemset dziewięć złotych 41/100) od dnia 21 grudnia 2020 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanej I. M. (1) na rzecz powódki (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę **82 365 zł** (osiemdziesiąt dwa tysiące trzysta sześćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu;

3. zastrzega, że za zapłatę należności określonej w punkcie 1 w całości i w punkcie 2 do kwoty **65 548 zł** (sześćdziesiąt pięć tysięcy pięćset czterdzieści osiem złotych) pozwana I. M. (1) odpowiada solidarnie wraz z J. M. zobowiązanym do zapłaty tych należności na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym przez Sąd Okręgowy w Gliwicach w dniu 24 lutego 2021 r., sygn.. akt I Nc 250/20;

4. przyznaje adwokatowi M. K. kwotę **6 000 zł** (sześć tysięcy złotych), w tym należny podatek od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pełnienie funkcji kuratora procesowego pozwanej.

SSO Piotr Suchecki

Sygn. akt I C 321/22

UZASADNIENIE

W dniu 21 grudnia 2020 r. (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od J. M. i I. M. (1) solidarnie kwoty 1 310 616, 82 złotych

- z odsetkami umownymi w wysokości 2% w stosunku rocznym liczonymi od kwoty 1 053 792,18 zł od 30 listopada 2020 roku do dnia zapłaty tytułem spłaty kapitału głównego,

- z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 256 809,41 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Uzasadniając żądanie powódka wyjaśniła, iż źródłem zobowiązania pozwanych jest umowa kredytu hipotecznego zawarta pomiędzy nią, a pozwanymi, kilkakrotnie zmieniana w toku realizacji. Oświadczyła, że umowa została wypowiedziana, albowiem pozwani mimo wezwania nie uregulowali powstałych zaległości, jak i nie złożyli wniosku o restrukturyzację zadłużenia i tym samym wierzytelność stała się wymagalna z dniem 21 grudnia 2017 r. Wyjaśniła, że na sumę dochodzonego roszczenia składa się niespłacony kapitał 1 053 792,18 zł i odsetki skapitalizowane na dzień 29 listopada 2020 r. na łączną kwotę 256 809,41 zł.

W dniu 24 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach wydał w postępowaniu upominawczym nakaz zapłaty, zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwany J. M. osobiście odebrał nakaz zapłaty i nie wniósł żadnego środka odwoławczego, a tym samym nakaz uprawomocnił się w stosunku do niego z dniem 14 kwietnia 2021 r.

Pozwana I. M. (1), reprezentowana przez kuratora procesowego, wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty, domagając się oddalenia powództwa w całości. Pozwana nie kwestionowała faktu zawarcia umowy, a ostatecznie – po zapoznaniu się z przedstawionymi dokumentami - także co do samej wysokości wierzytelności. Zarzuciła natomiast brak umocowania po stronie osób, które w imieniu Banku kierowały do niej wezwaniem do zapłaty oraz złożyły oświadczenie o wypowiedzeniu umowy. Podniosła też zarzut co najmniej częściowego przedawnienia roszczeń, co do zaległych rat kredytu, wymagalnych przed złożeniem oświadczenia o wypowiedzeniu umowy.

W toku procesu, na mocy decyzji Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 28 września 2022 r. (...) wszczęto wobec powodowego Banku przymusowe postępowanie restrukturyzacyjne. Z dniem 3 października 2022 r. ogół praw majątkowych Banku w zakresie obejmującym także przedmiotową wierzytelność przeniesiono do instytucji pomostowej – (...) S.A.

Postanowieniem z dnia 18 października 2022 r. podjęto zawieszony postępowanie z udziałem (...) w W., jako następcą prawnym (...) w W..

Z dniem 13 października 2022 r. w KRS dokonany został wpis o zmianie firmy z (...) S.A. na (...) S.A.

Stan faktyczny

W dniu 1 czerwca 2009 roku (...) S.A. z siedzibą w W. zawarła z małżonkami J. M. i I. M. (2) umowę kredytu hipotecznego nr (...). Kwota kapitału udzielonego kredytu wynosiła 714 839,56 złotych, a jej spłata miała nastąpić w 300 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, ze zmiennym oprocentowaniem o stawkę WIBOR 3M, powiększoną o stałą marżę, wynoszącym w dniu zawarcia umowy 10,77 % w stosunku rocznym. Kwota kredytu była przeznaczona na spłatę szeregu zobowiązań wobec różnych instytucji bankowych, na dokończenie budowy domu oraz na sfinansowanie kosztów umowy. Zabezpieczeniem spłaty kredytu było ustanowienie hipoteki zwykłej i kaucyjnej na nieruchomości stanowiącej wyłączną własność J. M..

Kwota kredytu została uruchomiona w całości, zgodnie z dyspozycjami złożonymi przez kredytobiorców.

W dniu 28 marca 2011 r. strony dokonały zmiany umowy, udzielając kredytobiorcom czasowej karencji w spłacie, przy jednoczesnym zaliczeniu powstałych dotychczas zaległości odsetkowych do kwoty kapitału kredytu pozostającego do spłaty.

W dniu 28 listopada 2011 r. strony zawarły aneks do umowy kredytu, w ramach którego wydłużyły okres spłaty kredytu, zawiesiły płatność części odsetkowej rat na okres 60 miesięcy oraz postanowiły o zaliczeniu zaległych odsetek oraz odsetek z okresu zawieszenia płatności na poczet kapitału podlegającego spłacie.

W dniu 22 listopada 2013 r. strony zawarły kolejny aneks do umowy kredytu, w ramach którego ustaliły nowe zasady płatności rat i zaliczenia powstałych zaległości na poczet kapitału podlegającego spłacie

W dniu 29 grudnia 2016 r. strony zawarły kolejny aneks do umowy kredytu, w ramach którego ustaliły nowe zasady płatności rat i zaliczenia powstałych zaległości na poczet kapitału podlegającego spłacie.

Pismami z dnia 22 września 2017 r. Bank wezwał każdego z kredytobiorców do zapłaty powstałych zaległości, informując ich o prawie do złożenia wniosku o restrukturyzację zadłużenia.

W pismach z dnia 10 listopada 2017 r., odebranych przez pozwanych, Bank oświadczył kredytobiorcom o wypowiedzeniu umowy z zachowaniem 30 dniowego okresu wypowiedzenia. Jednocześnie poinformował pozwanych, że zapłata zaległości w tym terminie może skutkować cofnięciem wypowiedzenia.

Pismami wystosowanymi w dniu 8 lutego 2018 r. bank wezwał pozwanych do zapłaty całej wierzytelności.

dowód:

- **wniosek o kredyt – k. 34-42**
- **umowa kredytu nr (...) zawarta w dniu 1 czerwca 2009 roku - k. 43-49**
- **tabela prowizji i opłat – k. 50-52**
- **regulamin kredytu hipotecznego – k. 53-60**
- **wnioski o wypłatę kredytu i dyspozycje uruchomienia kredytu – k. 73-81**
- **wydruk KW nr (...) – k. 96-118**
- **porozumienie z dnia 28 marca 2011 – k. 61**
- **aneks nr (...) - k. 62-64**
- **aneks z dnia 22 listopada 2013 r. – k. 65-67**
- **aneks z dnia 29 grudnia 2016 r. – k. 68-72**
- **wezwania do zapłaty z dnia 22 września 2017 r. – k. 82-84**
- **oświadczenia o wypowiedzeniu umowy – k. 85-92 (zwł. 85 verte i 89 verte)**
- **wezwania do zapłaty z dnia 8 lutego 2018 r. – k. 93-95**
- **wyciąg z ksiąg banku – k. 119**
- **historia operacji na rachunku służącym do obsługi kredytu – k. 120-145 i 318-340**

- historia naliczania odsetek po wypowiedzeniu umowy – k. 146, 341-342, 375-376

Ustaleń w zakresie stanu faktycznego przyjętego za podstawę do przeprowadzenia rozważań sąd dokonał w oparciu o wszechstronną analizę całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego - w zakresie w pełni odpowiadającym inicjatywie dowodowej stron, kierując się przy tym dyrektywami określonymi w art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 229 i 230 k.p.c. Ustalenia poczynione zostały w oparciu o przedstawione przez powódkę dokumenty, których moc dowodowa nie została skutecznie podważona i które nie budziły wątpliwości sądu, zwłaszcza przy oświadczeniu pozwanej o niekwestionowaniu faktu zawarcia umowy oraz wyliczenia stanu wierzytelności. Zaznaczyć jednak wypada, że dokumenty o statusie prywatnych nie zostały podważone w zakresie autentyczności, a okoliczność, iż część z nich została wystawiona w oparciu o zapisy elektroniczne nie pozbawia ich mocy dowodowej (art. 243¹ k.p.c.). Dokumenty te składają się bowiem na logiczny i spójny obraz stanu faktycznego, a tym samym mogły stanowić dowód w zakresie okoliczności wynikających z ich treści. Osobnego omówienia wymaga jedynie przedstawiony przez powódkę dowód w postaci dokumentu - wyciągu z ksiąg banku. Faktem jest, że w świetle art. 95 ust. 1a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe /t.jedn. Dz.U. z 2022 r. poz. 2324/ wyciągi z ksiąg rachunkowych banku pozbawione są mocy prawnej dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym. Dokument ten nie jest w ogóle pozbawiony mocy dowodowej, jednakże ma w niniejszym postępowaniu walor wyłącznie dokumentu prywatnego, który – zgodnie z art. 245 k.p.c. – nie stanowi dowodu rzeczywistego stanu rzeczy, a jedynie dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie w nim zawarte. W niniejszym postępowaniu wiarygodność tego dowodu wzmacnia korelujący z nim zapis operacji na rachunku przeznaczonym do obsługi kredytu. Zapis ten został przedstawiony przez powodową Spółkę w formie wydruków elektronicznych, które posiadają moc dowodową właściwą dla dokumentów z mocy art. 7 ustawy Prawo Bankowe.

Sąd zważył

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w oparciu o art. 69 ust. 1 ustawy Prawo bankowe, w świetle którego podstawowym obowiązkiem kredytobiorcy jest zwrot kwoty kredytu na warunkach określonych w umowie.

Na wstępie wskazać należy, że roszczenie nie jest przedawnione. Pozwana podnosiła, że część wierzytelności była wymagalna już w chwili składania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy w listopadzie 2017 r. Biorąc pod uwagę historię operacji na rachunku kredytowym były to zaległości powstałe w związku z niezapłaceniem umówionych rat w okresie 6 miesięcy poprzedzających to oświadczenie. Powódka przyjmuje, że skoro pozew wniesiono w dniu 21 grudnia 2020 r., zatem część wierzytelności wskazana jako zaległość była wymagalna 3 lata przed tą datą, zatem uległa przedawnieniu. Powódka zdaje się pomijać brzmienie art. 118 k.c., wedle którego jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. W świetle tej regulacji zaległości wymagalne w 2017 r. ulegałyby przedawnieniu nie po upływie trzech lat, ale z końcem trzeciego roku kalendarzowego – z końcem 2020 r. Powódka wniosła pozew przez upływem tego terminu, zatem nie może być mowy o przedawnieniu roszczeń w jakimkolwiek zakresie.

Pozostałe zarzuty pozwanej miały charakter formalistyczny, nie zostały poparte żadnymi dowodami i opierały się na gołosłownych spekulacjach. Przy czym na rozprawie kurator procesowy pozwanej ostatecznie się z nich wycofał.

Dla porządku zatem należy, że kwestia umocowania pracowników reprezentujących powodowy Bank przy dokonywaniu czynności związanych z realizacją umowy, w tym kierowaniem wezwań czy składaniem oświadczeń powinna mieć z punktu widzenia pozwanej charakter nieistotny. Działanie bez pełnomocnictwa czy z przekroczeniem jego granic, mogłoby uzasadniać w tej sytuacji co najwyżej pretensje w relacji między Bankiem a osobami, które działały w jego imieniu. Nawet, gdyby czynności zostały dokonane z przekroczeniem granic lub bez pełnomocnictwa, to i tak Bankowi przysługuje możliwość ich potwierdzenia. A fakt, że czynności te pociągały za sobą dalsze skutki – wezwanie do zapłaty i skierowanie sprawy do sądu, to oczywistym jest, że Bank potwierdzałby tym samym czynności

dokonane wcześniej przez swoich reprezentantów, nawet jeśli – co w niniejszej sprawie nie miało miejsca – działałoby poza zakresem swoich umocowań.

Należyte spełnienie świadczenia przez bank ma charakter oczywisty w świetle przedstawionej, podpisanych osobiście przez pozwanych dyspozycji uruchomienia kredytu i wykazanego zapisu operacji na rachunku kredytu. Faktu spłacania rat i zawierania kolejnych aneksów do umowy przez pozwanych potwierdza, że bank ze swojego zobowiązania się wywiązał.

Skuteczność wypowiedzenia umowy także nie budzi wątpliwości. Przede wszystkim pozwani zalegali z zadłużeniem na więcej, niż wymagane dwie raty kredytu a pismo powódki poprzedzone zostało – spełniającym wymogi ustawy o kredycie konsumenckim pismem, tj. wezwaniem do zapłaty ze wskazaniem możliwości ubiegania się o restrukturyzację zadłużenia. Pisma kierowane były do pozwanych na wskazany przez nich adres i pozwana wykazała fakt skutecznego ich doręczenia adresatom.

Wysokość roszczenia nie stanowiła okoliczności spornej. Powódka przedstawiła dokumenty umowy kredytu, wykaz wszystkich obrotów na rachunku służącym do obsługi kredytu, z których w sposób oczywisty wynikała zarówno sama podstawa, jak i wysokość zadłużenia. Przedłożyła też dokument obrazujący sposób narastania należności odsetkowych. Przedstawiając te dokumenty powódka w zasadzie wyczerpała swoje możliwości dowodowe. W tym zakresie ciężar dowodu przeciwnego spoczywa na pozwanej (art. 6 k.c.). Jeśli twierdziłaby ona, że wierzytelność została spłacona w większym wymiarze, niż wynika to z twierdzeń powódki, to na niej spoczywałby obowiązek udowodnienia takiej okoliczności. Rzeczywiście wyciąg z ksiąg banku nie posiada w niniejszym postępowaniu waloru dokumentu urzędowego i pozwana mogłaby podważyć wiarygodność twierdzeń powódki przedstawiając dowody wpłaty, jednakże niczego takiego nie uczyniła. Tymczasem wyciąg z ksiąg banku w pełni koreluje z zestawieniem obrotów na rachunku kredytowym i należy uznać, że obrazuje rzeczywisty stan zadłużenia. Trudno przy tym wymagać od powódki dowodów na okoliczności negatywne (tzn., że pozwana wierzytelności nie spłaciła) i nie sposób wyobrazić sobie, aby dowody w tym zakresie nie miały waloru dokumentów prywatnych, których wiarygodność pozwany stara się kwestionować. Pozwana nie przedstawiła jednak żadnych wniosków dowodowych w tym zakresie, ograniczając się do oświadczenia o niekwestionowanym charakterze roszczenia co do samej wysokości.

Pozwana wprawdzie nie zgłaszała takiego zarzutu, ale wyjaśnić też należy, że złożenie dokumentów w reakcji na sprzeciw od nakazu zapłaty nie może być uznane jako spóźnienie w zgłaszaniu dowodów. Nie można bowiem w każdym przypadku wymagać od strony powodowej już na etapie wnoszenia pozwu antycypowania wszelkich możliwych zarzutów i wskazywania wszystkich potencjalnych dowodów. Spektrum możliwych zarzutów jest w każdej sprawie niezwykle szerokie, a przyjęcie koncepcji pozwanego oznaczałoby konieczność formalistycznego oddalania uzasadnionych powództw w przypadku kwestionowania okoliczności, które nigdy wcześniej nie były przedmiotem sporu pomiędzy stronami.

Wobec powyższego sąd uwzględnił powództwo w całości, a o należnych powódce odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 482 § 1 k.c.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu pomiędzy stronami jest zgodne z zasadami dotyczącymi obowiązku zwrotu kosztów niezbędnych do celowego prowadzenia procesu oraz odpowiedzialności za wynik procesu, statuowanymi w art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. Ponieważ powódka wygrała proces w całości, zatem należał jej się zwrot całości poniesionych kosztów na etapie procesu. Pozwana mogła te koszty ograniczyć rezygnując z bezpodstawnego wnoszenia sprzeciwu, zdecydowała się jednak na prowadzenie sprawy w trybie procesowym, gdzie koszty po stronie powódki obejmowały faktycznie uiszczoną opłatę od pozwu 65 531 zł, opłaty skarbowe od pełnomocnictw pracowników banku wnoszących pozew - 34 zł, wynagrodzenie jednego radcy prawnego, który przystąpił do procesu na etapie rozprawy, w stawce minimalnej 10 800 zł, ustalonej w oparciu o §15 ust. 1 w zw. z §2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.jedn. Dz.U. z 2018 r. poz. 265 z późn. zm.), opłatę skarbową uiszczoną od złożonego dokumentu

pełnomocnictwa - 17 zł oraz zaliczkę na pokrycie wynagrodzenia kuratora 6 000 zł, co łącznie złożyło się na sumę 82 365 zł.

Na podstawie art. 319 k.p.c. sąd zastrzegł, że w zakresie zasądzonych należności odpowiedzialność pozwanej ma charakter solidarny z J. M., zobowiązanym do ich zapłaty na podstawie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w dniu 24 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Gliwicach, sygn. I Nc 250/20. Wierzytelność z tytułu kosztów sądowych w przypadku pozwanej jest wyższa, albowiem zdecydowała się na prowadzenie sprawy w trybie procesowym, rezygnując z możliwości ich ograniczenia na etapie postępowania upominawczego, gdzie nie występował profesjonalny pełnomocnik.

W pkt 4 sentencji sąd postanowił o wynagrodzeniu kuratora procesowego pozwanej. Wysokość oraz zasady przyznawania wynagrodzenia kuratorowi uregulowane są w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz.U. 2018 poz. 536). Stawka wynagrodzenia kuratora jest limitowana w zakresie pułapu maksymalnego, który ustalony został na poziomie 40% stawki minimalnej, przewidzianej przepisami określającymi opłaty za czynności adwokackie (§1 ust. 1), a w sprawach wymagających przeprowadzenia rozprawy wysokość wynagrodzenia ustala się w kwocie wyższej, jednakże nieprzekraczającej wskazanych stawek minimalnych, jeżeli uzasadnia to nakład pracy kuratora, w szczególności czas poświęcony na przygotowanie się do działania w postępowaniu, liczba stawiennictw w sądzie, w tym na rozprawach i posiedzeniach, czynności podjęte w sprawie, wartość przedmiotu sporu i stopień zawiłości sprawy (ust. 3). Z powyższego wynika, że wysokość przyznawanego wynagrodzenia do kwoty nie przekraczającej pułapu maksymalnego pozostawiona została do uznaniu sądu. Wskazane przepisy nie regulują też dolnej granicy wynagrodzenia kuratora, o czym świadczy zapis w §1 ust. 1 - „nieprzekraczającej”. A zatem w każdej sprawie sąd musi dokonać wszechstronnej oceny poniesionego przez kuratora nakładu pracy, a także wziąć pod uwagę charakter konkretnej sprawy i wkład kuratora w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. Niniejsza sprawa obejmuje nieskomplikowany, w istocie oczywisty stan faktyczny. Drugi kredytobiorca, odpowiedzialny rzeczowo, nie kwestionował nakazu zapłaty. Czynności kuratora procesowego pozwanej sprowadzały się do złożenia zwięzłego sprzeciwu od nakazu zapłaty, a także konieczności trzykrotnego udziału w rozprawie (łącznie zajmującego 45 minut) i wymagającego pewnej aktywności działania w kierunku poszukiwania kontaktu z pozwaną. Mając powyższe na uwadze sąd postanowił o przyznaniu kuratorowi wynagrodzenia w kwocie 6000 zł brutto. Wynagrodzenie to przyznane zostało w granicach stawki przewidzianej w §2 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (t.jedn. Dz.U. 2015 poz. 1800 z późn. zm.) i jego wymiar uwzględnia wszystkie aspekty dotyczące niezbędnego czasu oraz nakładu pracy kuratora.

SSO Piotr Suchecki